U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **Ing. Vladimír Dlouhý, CSc.,** proti odpůrci: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o návrhu na vydání rozhodnutí o povinnosti registrovat kandidátní listinu,

takto:

I. Návrh se **zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1.] Nejvyšší správní soud obdržel dne 28. 11. 2012 včas podaný návrh navrhovatele, jímž se domáhá, aby soud vydal rozhodnutí o povinnosti správního orgánu registrovat kandidátní listinu. Navrhovatel svým návrhem napadá rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále též „ministerstvo“ či „odpůrce“) ze dne 23. 11. 2012, č. j. MV-122341-11/VS-2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým odpůrce odmítl kandidátní listinu navrhovatele na funkci prezidenta republiky podle ustanovení § 26 odst. 2 písm. d) zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též: „cit. zákon“, „zákon o volbě prezidenta republiky“).

[2.] Vzhledem k tomu, že v daném případě byla kandidátní listina podána navrhujícím občanem Prof. MUDr. V. B., DrSc., prostřednictvím zmocněnce JUDr. L. V., bylo třeba ke kandidátní listině podle § 25 odst. 3 cit. zákona připojit petici podepsanou alespoň 50.000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky. Z předmětného rozhodnutí plyne, že v daném případě ministerstvo z předložených petičních archů zjistilo celkový počet 60.035 záznamů, nicméně u 870 občanů byly uvedeny neúplné údaje, resp. tyto údaje chyběly zcela a byly vyhodnoceny jako neplatné. U zbývajících 59.165 občanů podepsaných na petici přistoupilo ministerstvo ve smyslu § 25 odst. 5 cit. zákona k dalšímu

kroku ověřování. Náhodně byl vybrán první kontrolní vzorek 8.500 podpisů a jeho prověřením bylo zjištěno, že u 1.282 podpisů byly neověřené a u 99 podpisů neplatné údaje. Celková chybovost tohoto vzorku tak činila 16,247 %. V souladu s ustanovením § 25 odst. 6 cit. zákona proto ministerstvo provedlo kontrolu druhého vzorku podpisů rovněž v počtu 8.500 a zjistilo zde 1.432 neověřených a 129 neplatných údajů. Chybovost tohoto druhého kontrolního vzorku tak činila 18,365 %.

[3.] Na základě těchto zjištění ministerstvo aplikovalo následující vzorec:

$$V_p = C_p - C_p . (C_1 + C_2)/100,$$

kde V_p je výsledný počet započtených občanů; C_p je celkový počet občanů podepsaných na peticích; C_1 je relativní chybovost kontrolního vzorku č. 1 v procentech a C_2 je relativní chybovost kontrolního vzorku č. 2 v procentech. Postupem podle popsaného vzorce dospělo ministerstvo k závěru, že výsledný počet započtených občanů podepsaných na petici činí 38 687. Na tomto základě odpůrce konstatoval, že výsledný počet započtených občanů podepsaných na petici je nižší, než zákonem požadovaných 50.000, a proto rozhodl o tom, že odmítá kandidátní listinu navrhovatele na funkci prezidenta republiky.

II.

[4.] Navrhovatel nesouhlasí jednak s tím, jak ministerstvo posoudilo výpočet chybovosti, a dále s tím, jak kvalifikovalo důvody neověření podpisů.

[5.] Ministerstvo podle názoru navrhovatele především nepostupovalo v souladu s ustanovením § 25 odst. 6 in fine cit. zákona, které ukládá odečíst „od celkového počtu občanů podepsaných na petici počet občanů, který procentuálně odpovídá chybovosti v obou kontrolních vzorcích“, neboť odečetlo celkem 20.487 podpisů. Podle názoru navrhovatele ministerstvo postupovalo chybně, neboť procentní vyjádření chybovosti je jen kritériem pro to, zda má být přikročeno k dalšímu vzorku, nebo jinému zákonem předvídanému postupu. Chybovost v kontrolních vzorcích shledaná odpůrcem je tedy 1.381 + 1.565 záznamů, celkem tedy 2.942 záznamů. Ministerstvo mělo správně tuto celkovou chybovost v obou záznamech vyjádřit procentuálně ze základu 17.000, což odpovídá 17,306 %. Toto procento se pak mělo aplikovat na celkový počet uznaných podpisů 59.165 a odečetlo by pak jen 10.239 podpisů. Za výsledný počet započtených podpisů ministerstvo uvádí 38.687. Při takto popsané správné aplikaci citovaného zákona by mělo dojít ke správnému výslednému počtu 48.926. Výsledný počet by pak byl nižší než zákonem požadovaných 50.000, byl by ovšem nižší jen o 1.074 hlasů, nikoliv však o víc než 11.000 hlasů, jak uvádí ministerstvo.

[6.] Ministerstvo tedy nesečetlo ve skutečnosti „chybovost“ obou vzorků, ale procentuální vyjádření chybovosti v obou vzorcích, následkem čehož bylo odečteno z celkového počtu zhruba dvojnásobné procento, než jaké odpovídá chybě ve kterémkoliv z obou vzorků. Oba vzorky ale nemají žádnou společnou „procentní chybovost“, neboť jeden má 16 % a druhý má 18 %. Kromě jazykového výkladu předmětného ustanovení navrhovatel poukázal i na text důvodové zprávy, která uvádí, že pokud odpůrce zjistí, že i druhý kontrolní vzorek vykazuje chybovost u více než 3 % občanů podepsaných na petici,

odečte od celkového počtu občanů podepsaných na petici počet občanů, který procentuálně odpovídá chybovosti v obou kontrolních vzorcích (např. bude-li chybovost v obou kontrolních vzorcích takto zjištěná celkem 10 %, odečítá se 10 % občanů podepsaných na petici). Podle názoru navrhovatele musí být smyslem zákona jedině to, aby na celkový počet podpisů bylo aplikováno stejné procento, jaké bylo zjištěno ve vzorcích, protože je statisticky pravděpodobné, že chyba u vzorku bude stejná jako u celku. Závěrem navrhovatel poukázal na absurditu výkladu odpůrce, která spočívá v tom, že pokud by hypoteticky byla zjištěna u každého ze vzorků chyba odpovídající 55 %, pak by při použití tohoto výkladu muselo být odečteno 110 % hlasů. Takový absurdní výklad je tedy výkladem nesprávným.

[7.] Ve druhé námitce navrhovatel tvrdí, že ministerstvo nepostupovalo správně při vyřazování „neověřených" podpisů, a to jmenovitě těch, které v napadeném rozhodnutí vyhodnotilo jako podpisy, u nichž jsou „uvedeny nesprávné údaje." Těchto občanů (podpisů) bylo shledáno ministerstvem v prvním vzorku 494, ve druhém pak 687. Podle názoru navrhovatele by však nesprávné uvedení údajů na petičním archu nemělo být překážkou registrace kandidátní listiny, protože v těchto případech sice došlo ke ztotožnění oprávněného voliče, ale jedná se o některý jím nesprávně uvedený údaj (zkomolené jméno, neaktuální bydliště apod.). V souladu s ustanovením § 21 zákona cit. zákona musí jít o podpisy „občanů oprávněných volit prezidenta republiky", nikoliv o podpisy občanů uvádějících správně své identifikační údaje. Navrhovatel poukázal na absurditu výkladu ztotožňujícího občana existujícího a majícího volební právo a poukázal i na skutečnost, že někteří občané ani nemohou uvést všechny odpůrcem požadované údaje ve smyslu ustanovení § 25 odst. 3 cit. zákona, neboť např. nemají trvalý pobyt na území České republiky. Doslovný výklad citovaného zákona, který ministerstvo zaujalo, navrhovatel považuje za rozporný s čl. 21 odst. 1, 4 a čl. 22 Listiny, neboť vede k podstatnému omezení základního politického práva volit a být volen. Navrhovatel je toho názoru, že smysl a účel prověřování podpisů má směřovat k tomu, aby byla ověřena legitimace občana k podpisu petice jako oprávněné osoby k volbě prezidenta republiky. Závěrem své argumentace k této námitce navrhovatel připomněl, že v případě pochybností o správném výkladu ustanovení citovaného zákona je nutné přiklonit se k ústavně konformnímu výkladu, který je ve prospěch co nejsvobodnější politické soutěže, tedy mj. ve prospěch navrhovatele.

[8.] Ve smyslu uvedeného navrhovatel uzavřel, že by na základě přezkumu ministerstvem měly být vyloučeny jen ty údaje, kdy občan nebyl v evidenci nalezen, jakož i údaje označené v citovaném rozhodnutí za neplatné (úmrtí, nedostatek občanství, nedostatek aktivního volebního práva). Takových údajů je v případě navrhovatele v prvním vzorku 887, ve druhém vzorku 874, a chybovost je tedy v obou vzorcích celkem 1.761 podpisů. Její procentuální vyjádření činí 10,359 %. Od celkového počtu podpisů ve výši 59.165 tedy měl být odečten počet podpisů odpovídajících témuž procentu, tedy 6.129. Výsledný počet podpisů činí 53.036 podpisů, což je více než zákonem požadovaných 50.000 podpisů, což znamená, že kandidátní listina měla být odpůrcem registrována.

III.

[9.] Ministerstvo (jako odpůrce) se ve svém vyjádření k návrhu vyslovilo k oběma námitkám navrhovatele.

[10.] K námitce chybného postupu spočívajícího v součtu zjištěných procent chybovosti obou vzorků ministerstvo uvedlo, že zastává svůj názor již od doby schvalování zákona o volbě prezidenta republiky, přičemž interpretace, ze které vychází, byla takto popsána již v důvodové zprávě při projednání cit. zákona v Parlamentu České republiky. Dále ministerstvo uvedlo, že pojem „chybovost" zákon o volbě prezidenta republiky nijak nedefinuje, a dodalo, že použití prostého průměru všech chyb mezi oběma kontrolními vzorky by nevedlo ke správnému výsledku reflektujícímu chybovost v celé petici. Zjištěné chyby v kontrolním vzorku je podle názoru ministerstva třeba rozdělit na chyby nezávislé na velikosti vzorku (např. osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům, neztotožnitelné, nezletilé či osoby, které nemají státní občanství ČR) a chyby závislé na velikosti vzorku, což jsou tzv. duplicity.

[11.] Ve spojení s tím ministerstvo uvedlo, že při kontrole duplicit v prvním kontrolním vzorku dochází k identifikaci chyb porovnáním relevantních (tedy ztotožněných a jinak platných) záznamů v rámci tohoto vzorku. V případě druhého vzorku však již dochází k hledání duplicit i se znalostí vzorku č. 1, čímž (za předpokladu, že duplicity se mezi možnými dvojicemi vyskytují náhodně) dochází k nárůstu duplicit vyhledaných v obou kontrolních vzorcích oproti duplicitám nalezeným v jednom kontrolním vzorku.

[12.] Z uvedeného podle názoru ministerstva vyplývá, že prostý průměr obou vzorků nevede ke správnému výsledku reflektujícímu chybu v celé petici.

[13.] K námitce, že nesprávné uvedení údajů na petičním archu by nemělo být překážkou registrace kandidátní listiny, ministerstvo především připomenulo dikci § 25 odst. 3 zákona o volbě prezidenta republiky, podle něhož „*Ministerstvo vnitra ověří správnost údajů na peticích .... Zjistí-li nesprávné údaje ..., nezapočítá Ministerstvo vnitra tyto občany do celkového počtu občanů podepsaných na petici.*" Postupem, kterého se dovolává navrhovatel, by se ministerstvo dopustilo nejen porušení zákona o volbě prezidenta republiky, ale i zásady legality (státní správu je možné vykonávat pouze na základě zákona a v jeho mezích).

[14.] Na podporu této argumentace ministerstvo poukázalo na judikaturu vážící se k volbám do Senátu Parlamentu České republiky, v nichž nezávislí kandidáti rovněž přikládají na svoji podporu petici podepsanou pro tyto volby 1.000 voličů z daného volebního obvodu, kde kandidát kandiduje (např. usnesení Nejvyššího soudu sp.zn. Ovs 35/96/Ha, usnesení Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 270/96, I. ÚS 271/96, III. ÚS 275/96, II. ÚS 285/96), podle níž je rozhodující ustanovení daného zákona, které stanoví povinnost petici přiložit, uvést údaje, které zákon vyžaduje, s tím, že chybí-li některý údaj, nebo je uveden neúplně, jde o takovou vadu, pro kterou nelze podpis voliče započítat. K tomu ministerstvo dodalo, že, jak ostatně uvedlo již v napadeném rozhodnutí, ve smyslu této judikatury postupovalo při ověřování správnosti údajů na petici tak, že bylo vedeno snahou ztotožnit s údaji v evidenci obyvatel maximum podepsaných občanů podporujících kandidaturu určitého kandidáta.

[15.] Ztotožňování bylo podle vyjádření ministerstva realizováno ve dvou krocích. V prvním kroku bylo provedeno automatizované ztotožnění všech záznamů z kontrolního

vzorku na základě vstupních údajů (jméno, příjmení, datum narození) vyhledáváním v Základním registru obyvatel, a pokud nalezený seznam obsahoval jeden nebo více záznamů, prověřila se shoda adresy a v případě shody byla osoba ztotožněna. V ostatních případech kontrolované záznamy postoupily do druhého kroku, tj. do manuálního ztotožňování, realizovaného vstupy operátora pro každý jednotlivý záznam. Pokud byla nalezena tatáž osoba, avšak prokazatelně s jinými údaji, např. jiná adresa, operátor označil záznam za neztotožněný. V případě, že nebylo možné osobu ztotožnit, např. pro neúplné datum narození nebo těžko čitelný záznam, byly takovéto záznamy dále ověřovány pomocí vyhledávacího programu v Informačním systému evidence obyvatel, který umožňuje aktivní vyhledávání osob podle dalších kriterií. Současně ve snaze eliminovat možný výskyt chyb ve vyhledávání osob ministerstvo neověřené záznamy vracelo opakovaně do zpracování v jiné směně.

[16.] Ministerstvo dále poukázalo ve svém vyjádření na to, že navrhovatel neuvádí žádný konkrétní případ, kdy by ministerstvo svým postupem nezapočítalo občana oprávněného volit prezidenta republiky, který by neměl trvalý pobyt na území České republiky. Pokud by kolonka trvalého pobytu na petici zůstala prázdná s poznámkou, že trvalý pobyt na území České republiky nemá, prošel by takový záznam jako validní a byl by započítán do celkového počtu podepsaných občanů, a pakliže by se tento záznam dostal do kontrolního vzorku, kde je ověřována správnost údajů, nebyl by tento občan vyhodnocen jako neztotožněný, pokud by zrušení trvalého pobytu na území České republiky bylo verifikováno v porovnání s evidencí obyvatel. Dále ministerstvo ještě poznamenalo, že započítání záznamu z petice bez adresy trvalého pobytu nebo s adresou nesprávnou brání to, že osob stejného jména, příjmení a data narození může být zjištěno z evidence obyvatel několik desítek, a pak by nebylo možno rozhodnout, která z takových osob skutečně projevila vůli podpořit kandidaturu kandidáta na prezidenta.

[17.] Požadavek navrhovatele, aby do výsledného počtu započtených občanů podepsaných na petici byli započítáni všichni ti, jejichž údaje byly uvedeny nesprávně, označilo ministerstvo za neopodstatněný a v rozporu se zákonem.

[18.] S ohledem na všechny uvedené skutečnosti ministerstvo nepovažuje návrh za důvodný a navrhlo jeho zamítnutí.

IV.

[19.] Nejvyšší správní soud (dále též „soud“) se nejprve zabýval tím, zda jsou v dané volební věci splněny podmínky řízení, a shledal, že návrh obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti (§ 37 odst. 3 a § 89 odst. 2 s. ř. s.), byl podán ve lhůtě dvou pracovních dnů od doručení rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny pro volbu prezidenta republiky (§ 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta) u věcně a místně příslušného soudu (§ 68 zákona o volbě prezidenta a § 93 odst. 2 s. ř. s.). Návrh byl podán osobou oprávněnou, neboť navrhovatel je kandidátem uvedeným na této kandidátní listině, jež byla odmítnuta (§ 89 odst. 2 s. ř. s. a § 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta).

[20.] Po ověření, že jsou splněny podmínky k projednání a rozhodnutí věci, Nejvyšší správní soud přistoupil k meritornímu posouzení návrhu ve spojení s relevantní právní úpravou.

[21.] Podle čl. 56 odst. 5 věta první Ústavy a obdobně podle § 21 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky *je oprávněn navrhovat kandidáta každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany České republiky oprávněnými volit prezidenta republiky*. Podle § 25 odst. 3 cit. zákona v takovém případě navrhující občan *připojí při podání petici ke kandidátní listině.*

[22.] Podle § 25 odst. 3 cit. zákona *jsou součástí petice očíslované podpisové archy, na něž má každý občan, podporující kandidaturu kandidáta, uvést své jméno, příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu a připojit vlastnoruční podpis*.

[23.] Podle § 25 odst. 4 cit zákona Ministerstvo vnitra po předložení kandidátní listiny s připojenou peticí nejprve *zjistí celkový počet občanů oprávněných volit prezidenta republiky podepsaných na petici a zkoumá úplnost údajů, které jsou na ní uvedené. V případě, že na podpisovém archu petice chybí některý z požadovaných údajů nebo je uveden neúplně, do celkového počtu se nezapočítá.*

[24.] Poté, po příp. odečtení občanů podle § 25 odst. 4, ministerstvo podle § 25 odst. 5 cit. zákona *ověří správnost údajů na peticích, namátkově na náhodně vybraném vzorku údajů u 8.500 občanů podepsaných na každé petici, a v případě, že zjistí nesprávné údaje u 3 % nebo více než 3 % podepsaných občanů, provede podle § 25 odst. 6 cit. zákona ještě kontrolu u dalšího vzorku stejného rozsahu. Pokud zjistí, že druhý kontrolní vzorek vykazuje chybovost u méně než 3 % občanů podepsaných na petici, nezapočítá Ministerstvo vnitra občany z obou kontrolních vzorků do celkového počtu občanů podepsaných na petici. Jestliže však ministerstvo zjistí, že druhý kontrolní vzorek vykazuje chybovost u 3 % nebo více než 3 % občanů podepsaných na petici, odečte od celkového počtu občanů podepsaných na petici počet občanů, který procentuálně odpovídá chybovosti v obou kontrolních vzorcích.*

[25.] V případě navrhování kandidátů na funkci prezidenta republiky tak Ústava v čl. 56 odst. 5 stanoví, že je k tomu oprávněn každý státní občan, dosáhl-li věku 18 let, *podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50.000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky*. Navrhovat kandidáta je oprávněno rovněž nejméně 20 poslanců nebo nejméně 10 senátorů.

[26.] Ústavní úprava tedy umožňuje dva typy navrhovatelů, které lze s určitou mírou nadsázky označit za privilegované (poslanci a senátoři) a neprivilegované (petice nejméně 50.000 občanů). Nejvyšší správní soud tuto ústavní úpravu plně respektuje (ohledně bližší argumentace k této otázce lze odkázat na usnesení z dnešního dne sp. zn. Vol 6/2012 – Ing. Jiří Kesner).

[27.] Zákon o volbě prezidenta republiky vychází z toho, že kontrola správnosti se neprovede u všech podpisů, ale jen u kvalifikovaného vzorku. Z těch podpisů, které projdou tímto prvým sítem „úplnosti“ údajů (§ 25 odst. 4 cit. zákona), Ministerstvo vnitra ověří správnost údajů na peticích namátkově na náhodně vybraném vzorku údajů u 8.500 občanů podepsaných na každé petici (§ 25 odst. 5 cit. zákona), popř. za podmínek stanovených v § 25 odst. 6 cit. zákona provede kontrolu u dalšího vzorku stejného rozsahu.

[28.] Soud proto zvažoval, zda je namátková kontrola správnosti podpisů dle zákona o volbě prezidenta republiky souladná s ústavním požadavkem 50.000 podpisů na petici.

[29.] Soud nemá za to, že ústavnímu požadavku 50.000 podpisů na petici odpovídá jen norma zavazující ministerstvo provést kontrolu správnosti všech podpisů. Nelze dovozovat, že ústavní norma obsažená v čl. 56 odst. 5 Ústavy má jen jednu jedinou správnou zákonnou implementaci. Sebrání jednotlivých podpisů se odehrálo v minulosti. Jako taková proto tato v minulosti proběhlá skutečnost není jednoduše verifikovatelná prostým zkontrolováním každého jednotlivého podpisu. Skutečné zjištění, zda bylo dosaženo hranice 50.000 podpisů, by předpokládalo i ověřování autenticity podpisů, tedy otázky, zda každý podpis je vskutku podpisem občana, který je na petici uveden. Jediný naprosto spolehlivý způsob ověření autenticity by byl spojen s požadavkem legalizace každého podpisu, tedy jeho úředním ověřením. Takovéto řešení by však s ohledem na ústavní požadavek 50.000 podpisů značně znesnadnilo až znemožnilo efektivní sběr podpisů mezi občany v „terénu“, na náměstích atd. Ostatně zahraniční úpravy, které sbírání podpisů mezi občany spojují s legalizací, stanoví kvalitativně menší limity (srov. např. požadavek 6.000 podpisů v úpravě prezidentské volby v Rakousku).

[30.] Zákonodárce disponoval několika možnostmi, jak konkretizovat ústavní požadavek 50.000 podpisů. Ústavně konformní by byla 1) úprava stanovící povinnost ověřit správnost údajů u každého jednotlivého podpisu a současně ověřit jeho autenticitu, 2) úprava stanovící povinnost kontroly správnosti údajů u *všech* občanů podepsaných na každé petici, ale i 3) úprava, která s ohledem na procentuální chybovost údajů v relevantním vzorku dovozuje průměrnou chybovost celé petice. Oba posléze uvedené modely vychází z premisy, že zákonem požadované údaje zná obvykle jen daná osoba. Podle soudu třetí úprava, kterou vzal za svou zákon o volbě prezidenta republiky, není modelem méně odrážejícím skutečný počet hlasů. Jde naopak o řešení, které může být přesvědčivější než kontrola celé petice. Se zvyšujícím se počtem kontrolovaných údajů, aniž by se současně rozšířil časový limit pro kontrolu petice (což s ohledem na ústavou stanovené lhůty není možné), zákonitě roste chybovost samotné kontroly. V krajním případě ministerstvo kontroluje náhodným výběrem až 17.000 podpisů, což činí u petice opatřené 60.000 podpisy bezmála třetinu všech podpisů. To zaručuje určit chybovost celé petice s vysokou mírou určitosti, samozřejmě za podmínky zachování náhodnosti výběru kontrolovaných podpisů. Konečně jde o řešení, které „neprivilegovaným“ navrhovatelům nevytváří další překážky pro vstup do politické soutěže nad rámec požadavku zmíněného přímo Ústavou. S ohledem na to, že zvolené řešení není s to určit všechny duplicity (opakované podpisy stejného občana) v rámci celé petice, ale jen v rámci kontrolovaného vzorku maximálně 17.000 podpisů, bude takto určená průměrná chybovost jednotlivé kandidáty pravidelně zvýhodňovat, nikoliv znevýhodňovat ve srovnání se skutečným stavem.

[31.] V neposlední řadě nutno zdůraznit, že toliko namátková kontrola správnosti údajů je obvyklá nejen v České republice, ale i v zemích Evropské unie a ve Spojených státech amerických. Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011, o občanské iniciativě, v bodě 18 odůvodnění uvádí, že vzhledem k nutnosti omezit jejich administrativní zátěž by členské státy měly provést ověření podpisů *na základě vhodných kontrol, které mohou být prováděny na náhodně vybraném vzorku*. Podobně v USA se někde množství podpisů na petici ověřuje kontrolou všech podpisů, ve větších státech (Kalifornie, Illinois) však jen kontrolou náhodně vybraného vzorku

podpisů. V některých státech je kontrola náhodně vybraného vzorku rovnocenná kontrole všech podpisů a záleží na uvážení správního orgánu, jakou metodu zvolí (Nevada, Washington). Kontrolované vzorky jsou ve státech USA vesměs v jednotkách procent a zdaleka se neblíží cca třetinovému vzorku českému (srov. k tomu http://www.ncsl.org/legislatures-elections/elections/verifying-signatures.aspx).

[32.] Soud tedy shrnuje, že český zákon upravující namátkovou kontrolu správnosti podpisů je jednou z možných zákonných cest, jak ověřit naplnění ústavního požadavku 50.000 podpisů.

[33.] Z výše provedené obsahové rekapitulace návrhu je zřejmé, že navrhovatel nesouhlasí s vyřazením části podpisů z petice, které vedlo k tomu, že ministerstvo jako výsledný počet podpisů na petici uznalo pouze 38.687 podpisů, tedy méně než předepisovaných nejméně 50.000 podpisů. Přitom spornými otázkami mezi účastníky jsou toliko: 1. způsob promítnutí zjištěných chyb ve dvou kontrolních vzorcích do celkového počtu odevzdaných podpisů, a 2. nesprávnost vyhodnocení jako „neověřených“ těch podpisů, u nichž jsou „uvedeny nesprávné údaje“.

[34.] Nejprve je tak třeba konstatovat, že navrhovatel nijak nezpochybňuje skutkové okolnosti nyní projednávaného případu. To konkrétně znamená, že i navrhovatel vychází ze skutkových zjištění tak, jak vyplývají z napadeného rozhodnutí ministerstva, a zjevně akceptuje i údaje o zjištěných neúplných a nesprávných údajích na petičních listinách, a to jak co do jejich počtu, tak co do jejich povahy, a rozporuje je jen z pohledu uvedených námitek.

[35.] Pokud jde o první z uvedených námitek, navrhovatel, na rozdíl od ministerstva, které má za to, že zjištěná procenta nesprávných údajů z obou kontrolních vzorků se musí nejprve sečíst a poté promítnout do celkového počtu odevzdaných podpisů, tvrdí, že z celkového počtu odevzdaných podpisů se má odečíst pouze tolik podpisů, kolik odpovídá procentuálnímu průměru obou zjištěných kontrolních vzorků.

[36.] Ministerstvo aplikovalo vzorec, dle něhož se zjištěné výsledky relativní chybovosti obou kontrolních vzorků sečetly (16,247 % + 18,365 %.), takže se od celkového počtu podepsaných občanů odečetl počet podpisů odpovídající součtu relativní chybovosti obou kontrolních vzorků (34,612 %), a výsledný počet podpisů občanů, u nichž se neuplatnila presumpce chybovosti, tak podle ministerstva činil 38.687 občanů, což je méně než zákonem o volbě prezidenta republiky požadovaných 50.000 podpisů, a kandidát Ing. Vladimír Dlouhý, CSc. nemohl být zaregistrován.

[37.] Navrhovatel je však toho názoru, že obsahu ustanovení § 25 odst. 6 věta třetí cit. zákona odpovídá zprůměrování procentuální chybovosti zjištěné v obou kontrolních vzorcích. To v daném případě znamená, že z celkového počtu hlasů 59.165 je možno odečíst pouze 10.239 podpisů (17,306 %). Tím by se došlo k výslednému počtu 48.926 započtených podpisů, který by byl nižší než zákonem požadovaných 50.000 jen o 1.074 hlasů, a nikoliv o více než 11.000 hlasů, jak uvádí ministerstvo.

[38.] Obdobně formulovanou námitku Nejvyšší správní soud, jako námitku meritorní, zevrubně posuzoval již také v usnesení z dnešního dne ve věci sp.zn. Vol 13/2012 (Ing. Jana

Bobošíková), a od závěrů tam učiněných nemá důvodu se odchýlit ani v nyní posuzované věci. Proto tyto závěry do značné míry nyní přebírá.

[39.] Ke srovnání obou bezprostředně výše stručně popsaných výkladů (výkladu navrhovatele a výkladu ministerstva) a použití ustanovení § 25 odst. 6 cit. zákona soud uvádí, že z jeho výlučně gramatického znění lze dovodit obě výkladové možnosti. Pokud totiž tato norma stanoví, že se „odečte od celkového počtu občanů podepsaných na petici počet občanů, který procentuálně odpovídá chybovosti v obou kontrolních vzorcích“, lze si jistě představit výklad tendující k součtu i ke zprůměrování procentuální chybovosti obou vzorků.

[40.] Jak nicméně plyne z právní teorie i z rozhodovací činnosti Ústavního soudu, gramatické znění právní normy slouží toliko k prvotnímu přiblížení se k jeho obsahu. Pro správný a funkční výklad právní normy (jejíž formulace není zcela jednoznačná a nevylučuje tedy výklady alternativní) proto zpravidla nepostačuje toliko znalost jejího přesného znění, nýbrž je zapotřebí toto znění vykládat v souladu s účelem dané normy, s jejím systematickým začleněním, je nutno hledat její logické opodstatnění, vazbu na normy jiné a pominout nelze ani výklad pomocí tzv. historického zákonodárce. Zejména pak je třeba zdůraznit, že každé zákonné ustanovení je nutno vykládat ústavně konformně, tedy způsobem, který odpovídá smyslu a znění ústavní úpravy. Pokud tedy nejednoznačné znění zákonného ustanovení nabízí vícero možných výkladů, nicméně některé z nich se jeví být protiústavními, je nutno je vykládat tím způsobem, který protiústavní není.

[41.] Z důvodové zprávy k předmětnému zákonnému ustanovení plyne, že „*vzhledem ke krátkosti času není možné zkontrolovat všechny údaje na petici. Zjistí-li Ministerstvo vnitra nesprávné údaje u více než 3 % podepsaných občanů, provede kontrolu u dalšího vzorku stejného rozsahu. Zjistí-li Ministerstvo vnitra, že druhý kontrolní vzorek vykazuje chybovost u méně než 3 % občanů podepsaných na petici, nezapočítá Ministerstvo vnitra občany z obou kontrolních vzorků do celkového počtu občanů podepsaných na petici. Zjistí-li Ministerstvo vnitra, že druhý kontrolní vzorek vykazuje chybovost u více než 3 % občanů podepsaných na petici, odečte od celkového počtu občanů podepsaných na petici počet občanů, který procentuálně odpovídá chybovosti v obou kontrolních vzorcích (například bude-li chybovost v obou kontrolních vzorcích takto zjištěná celkem 10 %, odečítá se 10 % občanů podepsaných na petici).*“ (Poznámka soudu: v návrhu zákona se jednalo o § 23 odst. 6, nicméně stejného znění; viz tisk č. 613, Poslanecká sněmovna, 2012, VI. volební období in: http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=613&CT1=0). Je tak zřejmé, že ani z důvodové zprávy nelze bez jakýchkoliv rozumných pochybností dovozovat, že postup ministerstva v nyní projednávaném případě odpovídal úmyslu navrhovatele zákona. Zvolená dikce, podle níž *bude-li chybovost v obou kontrolních vzorcích takto zjištěná celkem 10 %, odečítá se 10 % občanů podepsaných „na petici“*, totiž lze vykládat tak, že součet chybovosti v obou zkoumaných vzorcích činí 10 %, a proto se od celé množiny podpisů odečte právě 10 %; stejně však i tak, že je tato chybovost v každém kontrolním vzorku právě 10 %, a proto je od celého souboru nutno odečíst 10 % podpisů. Nicméně i pokud by soud přijal výklad, že obsah důvodové zprávy svědčí spíše pro výklad zvolený ministerstvem, je třeba připomenout tezi G. Radbrucha, přijímanou Ústavním soudem, podle níž „*vůle zákonodárce není metodou výkladu, nýbrž cílem výkladu a výsledkem výkladu, výrazem pro apriorní nezbytnost systémově nerozporného výkladu celého právního řádu. Je proto možné konstatovat jako vůli zákonodárce to, co nikdy jako vědomá vůle autora zákona*

nebylo přítomno. Interpret může rozumět zákonu lépe, než mu rozuměl jeho tvůrce, zákon musí být moudřejší než jeho autor – on právě musí být moudřejší než jeho autor" (citováno podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/02).

[42.] V daném případě považuje Nejvyšší správní soud za klíčová ústavní východiska především čl. 4 Ústavy ČR a čl. 21 odst. 4 a čl. 22 Listiny základních práv a svobod. Významná je zejména zásada, podle níž výklad a používání zákonné úpravy všech politických práv a svobod musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Základním úkolem soudů je pak ochrana ústavně zaručených základních práv a svobod.

[43.] V tomto směru je vhodné odkázat rovněž na konstantní judikaturu Ústavního soudu, z níž plyne, že čl. 22 Listiny „*je závaznou směrnicí nejen pro moc zákonodárnou při vytváření zákonů, ale i pro moc výkonnou a soudní při používání a výkladu zákonů. Svobodná soutěž politických sil nacházející svůj výraz především ve volbách, je základním předpokladem fungování demokratického státu a společnosti, a to je důvodem, aby interpretační pravidlo obsažené v článku 22 Listiny nacházelo uplatnění obzvláště u volebních zákonů*" (viz např. nález sp. zn. II. ÚS 275/96, veškerá judikatura ÚS je dostupná na http://nalus.usoud.cz). V jiném nálezu Ústavní soud akcentoval, že článek 22 Listiny „*vyžaduje, aby případná sporná ustanovení zákona o volbách do Parlamentu ČR, ale i zákonů souvisejících, byla vykládána a používána ve prospěch účelu a smyslu těchto zákonů. Přitom účel a smysl zákona nelze hledat jen ve slovech a větách předpisu. V právním předpisu jsou a musí vždy být obsaženy i principy uznávané demokratickými právními státy. Za takový stát se Česká republika také prohlašuje v čl. 1 své Ústavy. Jestliže tedy účelem zákona o volbách do Parlamentu ČR je realizovat a blíže upravit základní politické právo volit a být volen, pak sporná ustanovení musí vždy být vykládána k tomuto právu vstřícně - tedy tak, aby pokud možno bylo umožněno volit či být volen a ne naopak. Kromě tohoto speciálního interpretačního pravidla pro práva politická opírá Ústavní soud svůj názor i o ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny, které stanoví, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu*" (sp. zn. IV. ÚS 275/96).

[44.] I když Nejvyšší správní soud uznává, že výklad provedený v projednávaném případě ministerstvem je z výlučně jazykového hlediska možný, nemůže obstát při použití ostatních výkladových metod a je třeba mu zejména vytknout, že vede k absurdním a zřejmě dokonce i protiústavním důsledkům.

[45.] Zákonný mechanismus plynoucí z ustanovení § 25 odst. 5 a 6 cit. zákona vychází z toho, že ministerstvo neprověřuje úplně všechny předložené údaje, nýbrž vybere si nejprve jeden vzorek podpisů o velikosti 8.500 a pokud v něm zjistí chybovost nejméně 3 %, přistoupí k prověření dalšího stejně velkého vzorku. Pokud i v tomto případě dosahuje chybovost nejméně 3 %, další zjišťování ministerstvo neprovádí a zákon mu umožňuje presumovat obdobnou chybovost i ve zbývající části odevzdaných podpisů.

[46.] Jakkoliv považuje soud tuto samotnou možnost presumpce nesprávnosti za ústavněprávně problematickou, má za to, že nedosahuje protiústavní intenzity, nicméně to pouze za podmínky, že bude využívána velmi restriktivně. Za protiústavní aplikaci by však bylo třeba považovat situaci, kdy by byla presumována nesprávnost odevzdaných údajů bez toho, že by pro to byla jednoznačná a výslovná zákonná úprava, resp. tato úprava by neobstála prizmatem základního testu proporcionality.

[47.] Navrhovatel poukázal na absurditu výkladu odpůrce, která spočívá v tom, že pokud by hypoteticky byla zjištěna u každého ze vzorků chyba odpovídající 55 %, pak by při použití tohoto výkladu muselo být odečteno 110 % hlasů. Takový absurdní výklad je tedy výkladem nesprávným.

[48.] Právě proto soud způsob výkladu a aplikace citovaného ustanovení § 25 odst. 6 zákona o volbách prezidenta republiky zvolený ministerstvem vyhodnotil jako protiústavní a také nelogický. Pokud totiž ministerstvo provedlo namátkové prověřování obou vzorků podpisů za účelem zjištění statistické míry chyb, nedává žádný smysl, aby byla zjištěná procentuální pochybení z obou vzorků mechanicky sečtena a poté promítnuta do celého souboru odevzdaných podpisů.

[49.] Smysl zjištění průměrné chyby totiž nespočívá v ničem jiném, než v nastavení pravděpodobnostního odhadu chybovosti zbytku souboru, u něhož z různých důvodů správnost předkládaných údajů není samostatně zkoumána. Úvaha, podle níž se do zbytku této množiny nepromítá průměrná hodnota chybovosti získaná z obou zkoumaných vzorků, však, v tomto kontextu viděno, popírá smysl předchozího zjišťování statistických chyb. Pokud by totiž měl být postup ministerstva principielně správný či alespoň obhajitelný, pak by to např. znamenalo, že k oběma zjištěným sečteným procentuálním výsledkům chyb by se musely logicky přičítat procentuální výsledky další, pakliže by ministerstvo pokračovalo v přezkoumávání dalších vzorků. Tento postup však zcela popírá smysl a význam zjištěných procentuálních chyb u náhodně prověřovaných vzorků: ten totiž spočívá pouze a jedině v tom, že s velkou mírou pravděpodobnosti lze očekávat, že stejná či alespoň podobná procentuální chybovost existuje též u zbývajících údajů, které již samostatně prověřovány nejsou.

[50.] Soud proto uzavřel, ostatně obdobně jako taktéž v usneseních z dnešního dne ve věcech vedených u něj pod sp. zn. Vol 11/2012 (Tomio Okamura) a Vol 13/2012 (Ing. Jana Bobošíková), že odpůrce pochybil, pokud sečetl chybovost z obou kontrolovaných vzorků petice podporující prezidentskou kandidaturu navrhovatele a o takto zjištěnou míru chybovosti snížil počet podpisů na předmětné petici. Byla-li zjištěná chybovost prvního vzorku 16,247 % a druhého vzorku 18,365 %, měl odpůrce snížit počet podpisů o toliko procentuální průměr chybovosti z obou vzorků, tedy o 17,306 %, tedy počet 59.165 podpisů na počet 48.926 podpisů.

[51.] Z uvedených důvodů soud stran této první námitky navrhovatele dospěl k závěru, že postup zvolený ministerstvem v projednávané věci byl protiústavní, nelogický a odporující rovněž smyslu a účelu aplikovaného ustanovení § 25 odst. 5 a 6 zákona o volbě prezidenta republiky.

[52.] Je ovšem zřejmé, že i při napravení tohoto pochybení odpůrce navrhovateli chybí více než 2 % k požadovaným 50.000 podpisům, které jsou nutné k podpoře jeho prezidentské kandidatury.

[53.] Pokud jde o druhou z uvedených námitek, navrhovatel namítá nesprávnost vyhodnocení jako „neověřených“ těch podpisů, u nichž jsou „uvedeny nesprávné údaje“. Těchto občanů (podpisů) bylo shledáno ministerstvem v prvním vzorku 494, ve druhém pak 687. Podle názoru navrhovatele by však nesprávné uvedení údajů na petičním archu nemělo být překážkou registrace kandidátní listiny, protože v těchto případech sice došlo ke ztotožnění oprávněného voliče, ale jedná se o některý jím nesprávně uvedený údaj (zkomolené jméno, neaktuální bydliště apod.). V souladu s ustanovením § 21 cit. zákona

musí jít o podpisy „občanů oprávněných volit prezidenta republiky“, nikoliv o podpisy občanů uvádějících správně své identifikační údaje. Při příp. neodečtení těchto podpisů (tj. podpisů vyřazených z důvodu: „uvedeny nesprávné údaje“) potom navrhovatel dovozuje, že za předpokladu vyhovění první námitce (tj. zprůměrování a nikoliv součtu procent chybovosti v obou vzorcích) by výsledný počet podpisů na jeho petici činil 53.036 podpisů, což je více než zákonem požadovaných 50.000 podpisů, a kandidátní listina měla být ministerstvem zaregistrována. Jako příklad problematického údaje přitom navrhovatel uvádí adresu trvalého pobytu.

[54.] Navrhovatel je toho názoru, že smysl a účel prověřování podpisů má směřovat k tomu, aby byla ověřena legitimace občana k podpisu petice jako oprávněné osoby k volbě prezidenta republiky, a dodává, že v případě pochybností o správném výkladu ustanovení citovaného zákona je nutné přiklonit se k ústavně konformnímu výkladu, který je ve prospěch co nejsvobodnější politické soutěže, tedy mj. v jeho prospěch.

[55.] Nejvyšší správní soud nejprve poznamenává, že správnost údajů ověřovaná ve smyslu shora cit. § 25 odst. 5 popř. odst. 6 zákona o volbě prezidenta republiky má zjevně povahu věcné správnosti, a může se tak týkat ze zákonem předepisovaných údajů, vztahujících se vždy k danému občanovi, z povahy věci pouze jména, příjmení, data narození a adresy trvalého pobytu, a nikoliv již vlastnoručního podpisu. Ověřování „správnosti“ vlastnoručního podpisu by jistě vyžadovalo písmoznalecké posouzení, s nímž však tato úprava nepočítá.

[56.] Všechny tyto ověřované údaje jsou údaji identifikačními, jednotlivě vzájemně nezastupitelnými, a jen jejich úplný souhrn umožní vždy danou osobu identifikovat jednoznačně a nezaměnitelně. Jestliže je navrhovatel toho názoru, že smysl a účel prověřování podpisů má směřovat k tomu, aby byla ověřena legitimace občana k podpisu petice jako oprávněné osoby k volbě prezidenta republiky, pak je také zcela zřejmé, že tomu tak může být jen tehdy, pokud jsou na petici u jednotlivých podepsaných občanů uvedeny právě takové údaje, které umožní vždy daného občana potřebně identifikovat, a stejně tak i verifikovat právě navrhovatelem uváděnou legitimaci občana k podpisu petice jako oprávněné osoby k volbě. Právo podporovat kandidáta na petici je součástí aktivního volebního práva a je tak s danou legitimací občana k podpisu petice jako oprávněné osoby k volbě nerozdílně spjato.

[57.] Ostatně se všemi těmito údaji, jejichž správnost byla nyní v předmětných kontrolních vzorcích ověřována, počítá i úprava petice předepisované v zákoně č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky pro případ přihlášek nezávislých kandidátů, přičemž toto řešení již opakovaně prošlo testem přezkoumání ústavnosti Ústavním soudem, jak nakonec již uvedl i odpůrce v nyní přezkoumávaném rozhodnutí.

[58.] Stejně tak platí, že se všemi těmito údaji standardně počítají i ostatní volební zákony pro vlastní fázi realizace aktivního volebního práva, a to jednak u voličských seznamů, a dále i u režimu vyřizování voličských průkazů.

[59.] Zákon o volbě prezidenta republiky taktéž nutně pracuje se seznamy voličů (§ 29, 30), s tím, že odkazuje, pokud jde o jejich vedení, na zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, k jehož provedení byla vydána vyhláška č. 59/2002 Sb., která ve svém § 3 odst. 3 jako s identifikačními údaji voličů jmenovitě pro potřeby seznamů voličů počítá s předmětnými údaji, a to včetně údaje o adrese trvalého pobytu.

[60.] Je-li navrhovatel toho názoru, že doslovný výklad předmětné úpravy, vyžadující správnost dotčených údajů předepisovaných k jejich uvedení na petici, který užilo ministerstvo, je protiústavní, potom by zřejmě stejnou logikou, jako odporující ústavně právnímu výkladu, musely být chápány také výklad i aplikace právní úpravy, která u občana oprávněného volit počítá s jeho správnou identifikací ve voličských seznamech, což se v každém jednotlivém případě verifikuje u vlastního volebního aktu.

[61.] Nejvyšší správní soud se tak neztotožňuje s navrhovatelem v tom, že doslovný výklad citovaného zákona, který ministerstvo zaujalo, je rozporný s čl. 21 odst. 1, 4 a čl. 22 Listiny, neboť vede k podstatnému omezení základního politického práva volit a být volen. Naopak tento výklad odklízí případné pochybnosti o tom, že petici příp. podepsala osoba se smyšlenými údaji, přičemž ve smyslu těchto údajů taková příp. virtuální osoba by logicky nebyla legitimována volit. Soud je tak toho názoru, že výklad, který v dané otázce ministerstvo zaujalo, spíše vede ke zprůhlednění legitimity občanů podporujících kandidáta podpisy na petici jako osob oprávněných, a současně tak i k posílení garancí základního politického práva volit a být volen.

[62.] K argumentační podpoře tohoto názoru soudu lze opakovaně odkázat jednak na již shora cit. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 275/96, a dále také na další přiléhavou judikaturu Ústavního soudu, jmenovitě užitou a připomínanou odpůrcem, tj. na usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 270/96, I. ÚS 271/96, III. ÚS 275/96, II. ÚS 285/96. K tomu je současně třeba poznamenat, že judikaturou Ústavního soudu je Nejvyšší správní soud vázán, což ostatně vyjádřil i ve své judikatuře. K tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 2 Afs 180/2004 - 44 (www.nssoud.cz): „*Ústavně konformní výklad právního předpisu provedený v rozhodnutích Ústavního soudu je pro obecné soudy závazný i ve skutkově a právně obdobných jiných věcech. K odchylce od něj by proto mohly přistoupit pouze výjimečně, a to např. tehdy, pokud by došlo ke změně právní úpravy anebo by se zásadně změnily společenské či ekonomické poměry, což by ovšem obecný soud musel ve svém rozhodnutí přesvědčivě odůvodnit.*“

[63.] Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že i když navrhovatel nerozporoval, že by vyloučení občanů, resp. podpisů uvedených na petici, pro „nesprávnost uvedených údajů“, nebylo byť třeba jen zčásti provedeno správně, soud si přesto namátkově ověřil na vzorku náhodně vybraných 20 zápisů na petici jejich správnost, a to oproti údajům vedeným v Centrální evidenci obyvatel. Vzhledem k tomu, že navrhovatel jako problematický údaj z předepisovaných údajů výslovně označil adresu trvalého pobytu, a jak soud zjistil z napadeného rozhodnutí, „nesprávná adresa“ byla důvodem vyřazení zápisů pro nesprávnost údajů ve více než v 90 % případů, ověřované zápisy nahodile vybíral právě z této podmnožiny. Jednalo se o bezprostředně dále uvedené zápisy na petici:

Čárový kód archu	Poř. č. na archu	Důvod neověření občana
13000160	3	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000206	4	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000301	7	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000329	9	Uvedeny nesprávné údaje: adresa

13000334	1	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000352	10	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000370	1	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000387	9	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000409	3	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13000420	3	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002005	7	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002085	5	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002085	9	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002124	9	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002184	1	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002184	2	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002197	2	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002246	5	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002246	9	Uvedeny nesprávné údaje: adresa
13002297	6	Uvedeny nesprávné údaje: adresa

[64.] Nejvyšší správní soud přitom z uvedeného vzorku zjistil, že ve všech případech byla adresa uvedena skutečně nesprávně. V sedmnácti případech nesouhlasila ani obec, ani ulice, ani číslo (popisné, příp. evidenční), ve třech případech potom sice souhlasila obec, ale nesouhlasila ulice, ani číslo (popisné, příp. evidenční). Za tohoto stavu věci má Nejvyšší správní soud s pravděpodobností blížící se jistotě za to, že ministerstvem učiněná zjištění, vedoucí k vyřazení zápisů z petice z důvodu „nesprávně uvedených údajů“, byla provedena správně a odpovídají skutečnosti.

[65.] S ohledem na vše shora uvedené Nejvyšší správní soud stran této druhé námitky navrhovatele uzavírá, že nezjistil, že by postup odpůrce, v němž dospěl k napadenému rozhodnutí, byl v rozporu se zákonem, příp., že by jím zvolený doslovný výklad § 25 zákona o volbě prezidenta republiky nebyl ústavně konformní.

V.

[66.] Soud závěrem dodává, že navrhovatel má ze všech kandidátů, kteří předkládali petici podepsanou občany, *druhou největší chybovost údajů*. Chybovost jeho petice (16,247 % u prvého vzorku a 18,365 % u druhého vzorku) je *řádově* nesrovnatelná s většinou ostatních kandidátů na funkci prezidenta republiky, rovněž podporovanými občany. Například chybovost údajů u Zuzany Roithové jen 4,224 % a 3,329 %, u Taťany Fischerové 4,882 % a 5,435 %, u Vladimíra Franze 7,024 % a 6,729 %, u Jany Bobošíkové 7,659 % a 11,494 %. Chybovost navrhovatelovy petice je téměř dvojnásobná i ve srovnání s kandidáty, kteří předložili podstatně větší počet podpisů než sám navrhovatel (10,624 % a 11,224 % u Miloše Zemana, respektive 11,035 % a 12,541 % u Jana Fischera). Chybovost je

tak srovnatelná jen s kandidátem Tomio Okamurou (19,353 % a 22,953 %). Všichni kandidáti přitom byli v naprosto stejné situaci, všichni čelili stejným interpretačním problémům ohledně nové právní úpravy prezidentské volby.

[67.] Právě uvedené skutečnosti zpochybňují údaje na navrhovatelově petici uvedené. V prvé řadě pak *zpochybňují existenci a vážnou vůli bezmála pětiny osob, které se za podpisy skrývají*. Soud v souladu s judikaturou Ústavního soudu zdůrazňuje, že závažné „nekalé praktiky" v souvislosti s volbami mohou oslabit integritu voleb a tedy i demokracii samotnou [takto nález ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11 (N 85/61 SbNU 315), bod 37]. Zákon je svou koncepcí vůči kandidátům na prezidenta republiky podporovaných občany velmi vstřícný. Pokud by však i při takovéto chybovosti byla posouzena navrhovatelova kandidátní listina jako bezvadná, byl by zcela relativizován ústavní požadavek 50.000 podpisů. Současně by byla nepřípustně narušena férovost nastávajících voleb prezidenta republiky.

[68.] Soud tedy shrnuje, že návrh je nedůvodný. Navrhovatel ve své věci sice prokázal odpůrci pochybení, a to v tom, že odpůrce namísto určení průměrné chybovosti kontrolovaných vzorků chybovost obou vzorků sečetl. Toto pochybení nicméně nemohlo mít vliv na konečné rozhodnutí odpůrce, kterým navrhovatelovu kandidátní listinu odmítl. Proto soud návrh zamítl. Ve věci v souladu se zákonem rozhodl bez jednání (§ 89 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

[69.] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu

Soudci JUDr. Josef Baxa, JUDr. Radan Malík a JUDr. Jan Passer uplatnili odlišné stanovisko podle § 55a s. ř. s. k výroku I. tohoto usnesení.

V odlišném stanovisku odkazujeme na odlišné stanovisko uplatněné proti usnesení ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. Vol 11/2012 (kandidát Tomio Okamura).

JUDr. Josef Baxa
JUDr. Radan Malík
JUDr. Jan Passer